

อัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาของชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย
ในหมู่บ้านไม้สน อำเภอเมืองเป็นดั่ง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย*
Buddhism Identity of the Thai Siamese – Malaysia Community in
Ban Makison Village Pedang District of Kedah in Malaysia

พระครูปัญญารัตนาภรณ์ และเกียรติศักดิ์ บังเพลิง

Phakhru Panyatheerapon and Kiattisak Bangperng

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 58010154010@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์พระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านไม้สนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทรัฐชาติ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม สังเกตและสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลมาพรรณนาวิเคราะห์ พบว่า ประเพณีทางพระพุทธศาสนาที่มีอัตลักษณ์เฉพาะชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อาทิ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีการบวช ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง พิธีกรรมโนราโรงครู เป็นต้น ซึ่งประเพณีที่กล่าวมามีความสัมพันธ์กับไทยทุกประเพณี แม้ลักษณะเป็นชนกลุ่มน้อยที่ยังสามารถดำรงรักษาวัฒนธรรมศาสนา และภาษา ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไว้ได้ ประเทศมาเลเซียให้ความสำคัญกับศาสนาอิสลามเป็นหลักแต่ชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สนทางตอนเหนือของประเทศยังคงดำรงพุทธศาสนาในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี โดยใช้วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้วัดมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ มากกว่าการเป็น ศาสนสถาน นอกจากนี้ ค่านิยมการบวชยังสะท้อนให้เห็นว่าพุทธศาสนาได้หยั่งรากลึกอยู่ในจิตวิญญาณ และสร้างคุณค่าทางจิตใจจนได้ ซึ่งพิธีกรรมประเพณีอันดีงามเพื่อดำรงตนในฐานะศาสนทายาทที่ช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงสถาบันศาสนาไว้ได้อย่างมีศักดิ์ศรีท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมต่างชนชาติ การมีส่วนร่วมในประเพณีและพิธีกรรมถือได้ว่าเป็นการติดต่อสื่อสารของคนในชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น และทำให้มีโอกาสรเรียนรู้และเข้าใจในบริบทชุมชนของตนเองผ่านการสืบทอด

*ได้รับบทความ: 19 มิถุนายน 2562; แก้ไขบทความ: 23 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 23 ธันวาคม 2562

Received: June 19, 2019; Revised: December 23, 2019; Accepted: December 23, 2019

ชนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อและพิธีกรรมที่ยังคงความมีชีวิตตนผสมผสานกับความเป็นไทยอยู่ภายใต้เส้นพรมแดนที่แยกออกเป็นสองรัฐชาติ ไทย-มาเลย์ ชุมชนมาเลเซียเชื้อสายไทยในหมู่บ้านไม้สนจึงยังคงรักษาชนบธรรมเนียมประเพณีไทยอย่างมีนัยสำคัญเชื่อมโยงกับความเป็นไทยผ่านวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญคือพุทธศาสนา ถึงแม้จะอยู่ท่ามกลางการล้อมรอบด้วยชุมชนมุสลิมที่เป็นประชากรหลักของประเทศ

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ทางพุทธศาสนา; ชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย; บ้านไม้สน

Abstract

The objective of this research to study the Buddhist identity of the Ban Makison community in relation to Thai being in the context of the national state by participatory research methodology observe and interview and then use the data to describe the analysis. Found that Buddhism tradition identity in the past to the present it is important Buddhist day such as Makha Bucha Day, Vesak Day, Asanha Bucha Day, Khao Phansa Day, The End of Buddhist Lent Day, Tradition Ordination, Songkran Festival, Parade Candle Lent, Kathin Ceremony, Loykratong Festival, Nora Teachers Ceremony etc. The tradition has the relationship with Thailand all traditions. Although the characteristics are minorities can also preserve culture religion and languages which the identity of self. Malaysia is primarily concerned with Islam but Siamese-Malaysian community in Ban Mai Son descent in the northern part of the country Buddhism is still in the area as well. By the measure of the center of the mind is the role of various functions over is a religious place. In addition, the ordination values also reflect that Buddhism has deep roots in the soul. And create mental values, maintaining a good tradition ritual to maintain himself as a heir who helps to continue the Buddhism and fostering religious institutions with dignity among different cultures and nations. Participation in such traditions and rituals it is the communication of people in the community from generation to generation. And it also gives Siamese-Malaysian community descent the opportunity to learn and understand the context of their own community through inheritance, tradition, culture, religion, beliefs and rituals the Thai identity is still under borders the Thai-Malay states split into two. Siamese-Malaysian community in Ban Mai Son Thai traditions still remain significantly

link with Thai through traditional culture the key is Buddhism even in the midst of the Muslim community that is the main population of the country.

Keywords: Buddhism tradition identity; Siamese-Malaysia community; Ban Makison

1. บทนำ

คนไทยที่อาศัยอยู่ในรัฐเคดาห์ แม้จะมีสัญชาติมาเลเซียมาเป็นเวลานานแล้วก็ตามยังผูกพันกับมาตุภูมิคือประเทศไทย และมีความสนใจในความเป็นไปที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินมาตุภูมิของตนเอง ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมและของวัฒนธรรมอื่น การติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ทาง ในขณะที่รูปแบบการปกครองในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยมีผู้ใหญ่นบ้านซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการให้ทำหน้าที่ปกครองหมู่บ้านติดต่อประสานกับหน่วยงานราชการ ทั้งในเรื่องของบุคคล เอกสาร ข้อมูลและสวัสดิการต่างๆ

สำหรับหมู่บ้านไม้สนเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ของคนมาเลเซียเชื้อสายไทย ใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “บ้านไม้สน” แต่ทางการมาเลเซียเรียกว่า หมู่บ้านปายามะอินสัน (Pa ya Mak in son) ตั้งอยู่ในตำบลอาเยอร์ปูเต๊ะ (Ayer Puteh) แปลว่า ตำบลน้ำขาว (คำว่า อาเยอร์ แปลว่า น้ำ ส่วนคำว่า ปูเต๊ะ แปลว่า ชาว) เมื่อหมู่บ้านใหญ่ขึ้นจึงมีการสร้างวัดประจำหมู่บ้าน เดิมใช้ชื่อว่า สำนักป่าช้าศาลานา ประดิษฐานต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วัดเทพบัณฑิต

มีอุโบสถที่สร้างโดยรัฐบาลประเทศมาเลเซียแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2500 และสร้างโรงเรียนสอนภาษาไทยขึ้นในบริเวณของวัด (Thep Bundit Temple, 2006) ข้อมูลประชากรคนมาเลเซียเชื้อสายไทยของนายบ้านเมื่อ พ.ศ. 2559 บ้านไม้สนเป็นหมู่บ้านที่มีแต่คนมาเลเซียเชื้อสายไทยอาศัยอยู่ ซึ่งไม่ปรากฏคนเชื้อสายอื่นอาศัยอยู่ด้วย บ้านไม้สนถือได้ว่าเป็นผู้ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและนิยมประกอบพิธีกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา

วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้นำขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ยึดถือปฏิบัติอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีวันว่าง (ประเพณีสงกรานต์) ประเพณีบุญเดือนสิบ ประเพณีวันลอยกระทง รวมถึงประเพณีการบวชที่คนไทยเชื้อสายมาเลเซียนิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องและการมีระบบการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีภาษา ศาสนา ประเพณี เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเองของชาวมาเลเซียเชื้อชาติไทยจนถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า สังคมบ้านไม้สนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีโครงสร้างทางสังคม ความเชื่อ ภาษา และวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แบ่งแยกความแตกต่างจากคนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เมื่อเข้ามาอยู่ภายใต้รัฐชาติได้ปฏิสัมพันธ์กับอำนาจ การครอบงำ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทำให้อัตลักษณ์ของคนบ้านไม้สนมีความ

เป็นพลวัต เกิดจากการที่ต้องปรับตัวต่อรองหรือมีกลยุทธ์ปฏิบัติการในชีวิตประจำวันต่างๆ กับอำนาจรัฐ การครอบงำและความเจริญต่างๆ ที่เข้ามา (Thatsanawadi Kaesornit, 2016) ปัจจุบันชุมชนบ้านไม้สน ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทยไว้อย่างเหนียวแน่นถึงแม้ว่าสังคมปัจจุบันจะมีความเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่อย่างน้อยค่านิยมเหล่านั้นก็ยังส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดและจิตสำนึกของคนรุ่นหลังได้ ประเพณี การบวชที่บ้านไม้สน มีการจัดขึ้นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันซึ่งยังคงรักษาขั้นตอนวิธีปฏิบัติสืบทอดกันมาตาม ขั้นตอนการปฏิบัติยังคงไว้เหมือนเช่นอดีตที่เคยปฏิบัติกันมา ซึ่งลูกหลานของชาวบ้านไม้สนในช่วงเดือน 7 พออายุครบบวช พ่อแม่ก็จะนำลูกชาย ลูกหญิงมาทำพิธีการมอบนาคให้อยู่ในความดูแลของท่านหลวง พ่อพระราชธรรมธาดา เพราะชาวบ้านไม้สนมีความเชื่อว่าเมื่อผู้ใดที่จะทำการบวช ห้ามไม่ให้ไปทำการงาน ไตหรือรับจ้างใดๆ เพราะกลัวว่าจะเกิดอันตรายถึงชีวิต จึงพากันนำลูกหลานมาทำพิธีการมอบนาคไว้ใน วัดเป็นเวลา 1-3 เดือน ก่อนการบวช และต้องท่อนาคให้ได้โดยมีพระไทยเป็นผู้สอนหนังสือให้นาคสำหรับ ผู้ที่จะเข้าพิธีนาคจะต้องเอาผ้าถุงแม่มาใส่ พิธีการบวชนี้สามารถบวชเณรและบวชชีร่วมกัน ซึ่งจะมีการ ปลงผมปลงคิ้ว เหมือนกันกับบวชพระ แต่รักษาศีลอุโบสถ และศีล 8 เพียงเท่านั้น ลูกหญิงที่จะทำการบวช ต้องอายุครบ 20 ปี โดยเชื่อว่าถ้าได้บวชชีแล้วก็สามารถทดแทนค่าน้ำนมแม่ได้เหมือนกับการบวชลูกชาย บางครอบครัวไม่มีลูกชายจึงต้องบวชลูกหญิงแทน การบวชลูกหญิงนี้มีเงื่อนไขว่าจะต้องบริสุทธิ์ ยังไม่ แต่งงาน ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวก็จะแบ่งเป็นการบวชพระสงฆ์และบวชชีไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการมีส่วนร่วมใน ประเพณีและพิธีกรรมดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการสืบทอดของคนในชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น และเข้าใจในบริบท ชุมชนของตนเองผ่านการสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อและพิธีกรรม จากข้อมูลที่กำลังมานี้แสดงให้เห็นว่าพุทธศาสนาของชุมชนบ้านไม้สนยังแสดงอัตลักษณ์ของชุมชนภายใต้ เส้นพรมแดนที่แยกออกเป็นสองรัฐชาติไทย-มาเลย์ และยังสัมพันธ์กับความเป็นไทยท่ามกลางการล้อม รอบด้วยชุมชนมุสลิมที่เป็นประชากรหลักของประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาอัตลักษณ์ประเพณี ทางพุทธศาสนาของชาวมลายูเชื้อสายไทยในบ้านไม้สน อำเภอเป็นดั่ง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์พุทธศาสนาของชุมชนบ้านไม้สนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทรัฐชาติ

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาการวิจัย คือ ประเพณีทางพุทธศาสนา รวมถึงความเชื่อ วิถีชีวิต การใช้ภาษา ลักษณะ ความเป็นไทยของชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สน อำเภอเป็นดั่ง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
2. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนชาวมลายูเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่บ้านไม้สน อำเภอเป็นดั่ง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีครอบครัวคนไทย 200 ครอบครัว คิดเป็นจำนวนคนประมาณ

1,300 คน และกลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่บ้านไม้สน ซึ่งผู้วิจัยต้องการสัมภาษณ์โดยใช้การกำหนดช่วงอายุเป็นเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกได้ดังนี้ 1) อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน แบ่งเป็นชาย 17 คน หญิง 15 คน กลุ่มบุคคลนี้ที่ถือเป็นกลุ่มคนรุ่นอาวุโส ที่ตั้งบ้านเรือนในบ้านไม้สน ตั้งแต่ไทยเสียดินแดนให้อังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2452 ก่อนจะถูกถ่ายโอนไปเป็นของประเทศมาเลเซีย ในปี พ.ศ. 2500 2) อายุ 30-59 ปี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นชาย 20 คน หญิง 20 คน เป็นกลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตอยู่ระหว่างคนรุ่นแรกซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ยังคงยึดมั่นในวัฒนธรรมไทย และเป็นกลุ่มคนที่ถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมพุทธศาสนาของไทย 3) อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นชาย 20 คน หญิง 20 คน เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในฐานะผู้ถูกคาดหวังในการทำหน้าที่สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาของไทยให้ดำรงอยู่สืบไป

3. พื้นที่ทำการวิจัย คือ บ้านไม้สน อำเภอเบตง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

4. ระยะเวลาการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาร่วมชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่บ้านไม้สน ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือวิจัยโดยการทบทวนเอกสารจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ใช้การสัมภาษณ์ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในหมู่บ้านไม้สน ซึ่งเป็นบุคคลที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีทางพุทธศาสนาของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

1.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นทางการซึ่งผู้วิจัยได้เข้าร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยและวิถีชีวิตประจำวันของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งเน้นการออกแบบการวิจัยอย่างผสมผสาน ทั้งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะจงและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากการเก็บบันทึกรวบรวมจากภาคสนาม ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย มาทำการจำแนกข้อมูลจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแต่ละประเภท ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งประเด็นไว้ และตรวจสอบดูอีกครั้งหนึ่งว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความเชื่อถือได้และมีความครบถ้วนเพียงพอหรือไม่โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Techniques Triangulation) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย หากมีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์

ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป หลังจากนั้น นำข้อมูลทั้งหมดที่วิเคราะห์และสรุปเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาจัดเรียบเรียงและพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อตอบความมุ่งหมายของการวิจัยการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ในประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาอัตลักษณ์พุทธศาสนาของชุมชนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทประเทศไทย แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้นำมาสรุปอภิปรายผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

การปกครองของรัฐเคดาห์ ได้มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 เขต (อำเภอ) ได้มีชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยอาศัยอยู่ถึง 53 หมู่บ้าน โดยมีบ้านไม้สนรวมอยู่ด้วย มี 45 วัด หรือสำนักสงฆ์ โดยมีวัดวัดเทพบัณฑิต รวมอยู่ด้วย การประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ทำนา ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก รับจ้างและค้าขาย เป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษไทยด้วยกัน ซึ่งปัจจุบันกลุ่มชนเหล่านี้เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศและอยู่ท่ามกลางกลุ่มชนที่เป็นชาติพันธุ์มลายู จีน อินเดีย และอื่นๆ

อัตลักษณ์ทางพุทธศาสนาและความเป็นไทยในบริบทประเทศไทย พิธีกรรมประเพณีทางพุทธศาสนาที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านไม้สนที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คือ ประเพณีการบวช บุญสงฆ์หรือประเพณีสงกรานต์ ตักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่มีตามปฏิทินของเมืองไทย ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา บุญกฐิน ลอยกระทง การสัณทธานแบ่งกลุ่มสัณทธาน กลุ่มคนที่มีอายุ 80 ขึ้นไปจะตอบว่าเขาเป็นคนไทยมาอยู่แต่ก่อนแล้วเพราะที่นี้คือประเทศไทย ประเพณีที่จัดขึ้นก็เหมือนกับประเทศไทย แต่มีพิธีกรรมที่สูญหายไป คือ พิธีกรรมตามฤดูกาลเรื่องการเกษตร แต่ก่อนจะลงทำนาก็จะมีพิธีกรรมไหว้หน้าก่อนลงทำนาแต่ปัจจุบันมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำนา พิธีกรรมเกี่ยวกับการเกษตรจึงหายไป กลุ่มคนที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี แบ่งเป็นกลุ่มวัยกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น เขาก็จะตอบว่าประเพณีเหล่านี้รับมาจากประเทศไทยบ้างพ่อแม่พาเขาทำตั้งแต่จำได้ก็ทำแบบนี้มาตลอดทุกปีบ้าง กลุ่มวัยรุ่นจะตอบว่าประเพณีเหล่านี้รับมาจากประเทศไทยเพราะเราเรียนโรงเรียนไทย ที่บ้านเราก็จัดเหมือนเมืองไทย พิธีกรรมประเพณีทางพุทธศาสนาที่มีอัตลักษณ์เฉพาะชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อาทิ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีการบวช ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

ค่านิยมการบวชของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนสะท้อนให้เห็นว่าพุทธศาสนาได้หยั่งรากลึกอยู่ในจิตวิญญาณของชาวบ้านมานาน และสามารถสร้างคุณค่าทางจิตใจเพื่อยึดเหนี่ยวให้ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนยังคงไว้ซึ่งพิธีกรรมประเพณีอันดีงามในการบวชเพื่อดำรงตนในฐานะศาสนทายาท

ที่ช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงสถาบันศาสนาไว้ได้อย่างมีศักดิ์ศรีท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมต่างชนชาติ ซึ่งพิธีกรรมการบวชยังแสดงพลังความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนให้เป็นปึกแผ่นและแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพราะชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนนิยมบวชลูกหลานที่อยู่ในช่วงวัยเดียวกันพร้อมกันทั้งหมู่บ้านในช่วงก่อนเข้าพรรษา โดยจะไม่แยกจัดที่ละบ้านทำให้เมื่อมีงานบวชแต่ละครั้งก็จะมีญาติพี่น้องของผู้บวชมาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงถึงความพร้อมเพรียงและสามัคคีกันของสมาชิกในหมู่บ้านเป็นอย่างดี โดยการบวชของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนยังคงมีพิธีกรรมอย่างเคร่งครัดและยึดปฏิบัติสืบทอดต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน

พิธีกรรมส่วนใหญ่ของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนมีรากฐานมาจากพุทธศาสนาและผูกติดอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งไม่แตกต่างจากพิธีกรรมส่วนใหญ่ทางภาคใต้ของประเทศไทย การนำเอาพระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความคิด ความเชื่อ มาผสมผสานกับความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อจึงมีคุณค่าทางจิตใจและช่วยสร้างความศุขภาพในความสัมพันธ์ระหว่างชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่มีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกัน ความเชื่อยังเป็นเครื่องยึดโยงทางจิตวิญญาณของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนให้สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น พระพุทธรูป พระที่อาวโส เชื่อในเรื่องผี โชคลาง เชื่อเรื่องของธาตุทั้ง 4 ไม้มงคล เจ้าที่ เทพารักษ์ ทวดปู่โละและเชื่อเรื่องของไสยศาสตร์ โดยเฉพาะครุหมอปิธี หมอทำ เสน่ห์ หมอยา และหมอปลงศพ ซึ่งความเชื่อเรื่องผี ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือคอยกำกับควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชนและยังเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมประเพณีของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมให้แก่คนรุ่นหลังอย่างผสมผสานกลมกลืน (Thatsanawadi Kaeosanit, 2016) นอกจากนี้ การนับถือศาสนาเดียวกัน คือศาสนาพุทธ การมีศรัทธาในวัดเดียวกัน คือ วัดเทพบัณฑิต วัดประจำบ้านไม้สน รวมถึงการมีรากเหง้าทางวัฒนธรรมประเพณีไทยเหมือนกัน ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการรักษาอัตลักษณ์ประเพณีทางพุทธศาสนาของชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทรัฐชาติของบรรพบุรุษตั้งแต่สมัยโบราณให้ยังคงอยู่และสืบทอดอย่างต่อเนื่องจนเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนในปัจจุบัน

จากการศึกษา อัตลักษณ์พุทธศาสนาของชุมชนบ้านไม้สนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทรัฐชาติการดำรงอยู่ของชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สน วัฒนธรรมประเพณีทางพุทธศาสนายังมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ส่วนใหญ่จะปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของพุทธศาสนิกชนที่ดี เด็กๆ และเยาวชนจะเรียนธรรมศึกษาและสมัครสอบนักธรรมเป็นประจำทุกปีการนับถือศาสนาเดียวกัน คือ ศาสนาพุทธ การมีศรัทธาในวัดเดียวกัน คือ วัดเทพบัณฑิต ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้านไม้สน รวมถึงมีรากเหง้าทางวัฒนธรรมไทยที่เหมือนกัน ยังเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยว ความสัมพันธ์

ของชาวมะละเชียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนไว้ด้วยกัน มีพระสงฆ์ ซึ่งเป็นผู้นำทางศาสนา รองลงมาคือ คนเฒ่าคนแก่ซึ่งเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ เช่น ครูหมอ รวมถึงผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการของชุมชน โดยมีคุณลักษณะสำคัญร่วมกัน คือ เป็นผู้มิจิตสาธารณะและมีลักษณะของการผสมผสานทั้งผู้นำทางศีลธรรมและผู้นำทางความคิด อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้ระบบความเชื่อ และพิธีกรรมประเพณีบางอย่างของชาวมะละเชียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนเริ่มสูญหายไปจากความทรงจำของผู้คนโดย เฉพาะความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตร

ทั้งนี้ การรักษาสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีหรือพิธีกรรมทางพุทธศาสนาของชาวมะละเชียเชื้อสายไทยบ้านไม้สน ที่ประกอบด้วยการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ถึงแม้ว่าอาจเกิดจากการริเริ่มของบางส่วนเสียของชุมชนหรือจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่ก็สามารถกระตุ้นให้ชุมชนมองเห็นคุณค่าของตนเองและสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิกในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมให้สามารถระดมพลังและประสานสานความร่วมมือเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นของชุมชน โดยการอาศัยความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับตัวเองซึ่งมีส่วนช่วยรักษาสืบทอดประเพณีทางพุทธศาสนาของชุมชนบ้านไม้สนไว้ได้ท่ามกลางวัฒนธรรมประเพณีอื่นที่โอบล้อมอยู่ ประเพณีหรือพิธีกรรมเป็นเครื่องมือที่สามารถผูกพันคนในชุมชนจำนวนมากเข้าไว้ด้วยกัน ทำหน้าที่ในการชักจูงผู้คนให้เข้ามาเชื่อมประสานกันและโยงคนในหมู่บ้านทุกรุ่นทุ่รุ่นปัจจุบันไปยังคนรุ่นก่อนๆ รวมถึงบรรพชนดังเช่น ประเพณีการบวช ของชาวมะละเชียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนได้สะท้อนให้เห็นว่าพุทธศาสนาได้หยั่งรากลึกอยู่ในจิตวิญญาณของสมาชิกในหมู่บ้านมานานและมีฐานะเป็นกุศโลบายในการสร้างศาสนทายาทเพื่อรักษาสถาบันศาสนา โดยยังคงมีพิธีกรรมที่เคร่งครัดและยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบันนี้

อย่างไรก็ตาม ชาติและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ย่อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการต่อสู้เพื่อให้กลุ่มชนนั้นได้รับการยอมรับและสามารถสร้างอัตลักษณ์ความมีตัวตนให้เกิดความมั่นคงในกลุ่มชนของตนเอง การสร้างถึงจะไม่สามารถสร้างได้ในทันทีและความเป็นชาติพันธุ์ ความเป็นรัฐชาติย่อมก่อตัวมาทีละน้อยๆ และเริ่มขยับให้มีพลังมากขึ้น การบันทึกสำรวจดังกล่าวถือได้ว่าเป็นงานลักษณะเชิงชาติพันธุ์พรรณนาในยุคแรกๆ ของชนชั้นนำไทย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากตะวันตกที่ได้ขยายอิทธิพลเข้ามาในภูมิภาคอินโดจีนในช่วงเวลานั้น และยังเป็นการสำรวจประชากรที่มีนัยสำคัญต่อการครอบครองดินแดนและประกาศความชอบธรรมเหนือดินแดน (Thongchai Winichakul, 1994) เพราะการครอบครองดินแดนได้จำเป็นต้องสำรวจกลุ่มผู้คนในอาณาบริเวณพื้นที่ต่างๆ ว่าเป็นใครทำอะไร อยู่ที่ไหน มีลักษณะอย่างไร และสิ่งนี้ทำอย่างเข้มข้นในการสร้างรัฐชาติให้มีความเป็นหนึ่ง (Suthep Soonthornpasuch, 2005 : 162-165)

วัดเทพบัณฑิต ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้านไม้สน รวมถึงการเป็นรากเหง้าทางวัฒนธรรมประเพณีไทยไว้ ความเชื่อจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการรักษาสืบทอดประเพณีทางพุทธศาสนาของชุมชนชาว

มาเลเซียเชื้อสายไทยบ้านไม้สนที่สัมพันธ์กับความเป็นไทยในบริบทรัฐชาติของบรรพบุรุษตั้งแต่สมัยโบราณให้ยังคงอยู่และสืบทอดอย่างต่อเนื่องจนเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนของชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สนในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ (Damrong Thandee, 2004 : 73) ซึ่งให้เห็นว่ามนุษย์ได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้เกิดการหล่อหลอมให้สมาชิกในสังคมมีทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ไปในทางเดียวกันก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือการนิยามตัวตนหรือบอกว่าตนเป็นใครตรงกับศัพท์ทางวิชาการด้านมานุษยวิทยาที่ว่า “อัตลักษณ์” ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pittaya Busararat and Araya Damraung (2014 : 33) ได้ค้นพบจากงานวิจัยว่า การที่คนไทยในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียยังคงธำรงและสืบสานความเป็นไทยไว้ได้จนปัจจุบัน แม้ว่าจะเป็นเพียงคนกลุ่มน้อยของประเทศ และอาศัยอยู่ท่ามกลางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่า สังคมพหุวัฒนธรรม แต่คนไทยยังคงอัตลักษณ์ความเป็นไทย นับถือศาสนา พุทธ พูดภาษาท้องถิ่นไทยได้มีประเพณี พิธีกรรมตามแบบคนไทยภาคใต้ การแต่งกาย อาหารการกิน มีลักษณะแบบเดียวกัน หรือใกล้เคียงกับคนไทยภาคใต้ และเหนือสิ่งอื่นใด คนไทยในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย มีจรรยาวัตรและเทิดทูนต่อองค์พระมหากษัตริย์ไทยไว้เหนือเกล้า ซึ่งสิ่งที่อธิบายถึงความ เป็นไทยเหล่านี้ได้อย่างชัดเจนที่สุดก็คือ แนวคิดในการศึกษาเรื่องชาติพันธุ์สัมพันธ์ เพราะชาติพันธุ์เป็น เรื่องของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา หรือการมีภาษาาร่วมกัน รวมทั้งมีกระบวนการในการสร้างความสำนึก ร่วมกันในทางชาติพันธุ์ ในเรื่องของการกำเนิดและการสืบเชื้อสายร่วมกันการมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน และการมีสำนึกเป็นหนึ่งเดียวกัน สิ่งเหล่านี้เป็นภาพปรากฏที่เกิดขึ้นในสังคมคนไทยในรัฐทางตอนเหนือของ ประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีวัฒนธรรมและบุคลิกภาพ (Culture and Personality) ที่กล่าวถึงบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากการปลูกฝังอบรมสั่งสอนให้รู้กฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ตั้งแต่ วัยเยาว์ และหล่อหลอมจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพตามวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เช่นเดียวกับคนไทยในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เมื่อได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยมาตั้งแต่วัยเยาว์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็สะท้อนบุคลิกภาพ ค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อตามแบบวิถีไทยที่ได้รับการปลูกฝัง มาเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าทั้ง Damrong Thandee, Pittaya Busararat and Araya Damraung ต่างก็มองเห็นเหมือนกันว่า การมีวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินชีวิตใน สังคมเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้เกิดการหล่อหลอมให้สมาชิกใน สังคมมี ทัศนคติความเชื่อ ความสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ไปในทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน ประเทศมาเลเซียยังคงธำรงและสืบสานความเป็นไทยไว้ได้จนปัจจุบัน แม้ว่าจะเป็นเพียงคน กลุ่มน้อยของประเทศ และอาศัยอยู่ท่ามกลางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่าสังคม

พหุวัฒนธรรม แต่คนไทยยังคงอัตลักษณ์ความเป็นไทย นับถือศาสนาพุทธ พุทธภาษาท้องถิ่นไทยได้มี ประเพณี พิธีกรรมตามแบบคนไทยภาคใต้ การแต่งกาย อาหารการกิน มีลักษณะแบบเดียวกัน หรือใกล้เคียงกับคนไทยภาคใต้ และเห็นสิ่งอื่นใดคนไทยในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียมีความจงรักภักดีและเทิดทูนต่อองค์พระมหากษัตริย์ไทยไว้เหนือเกล้าของคนไทยในบ้านไม้สนทุกคน

สรุปได้ว่า อัตลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณีหรือพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ของชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สน มีอัตลักษณ์เฉพาะชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อาทิ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีการบวช ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง สำหรับค่านิยมการบวชของชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สนสะท้อนให้เห็นว่าพุทธศาสนา ได้หยั่งรากลึกอยู่ในจิตวิญญาณของชาวบ้านมานาน และสามารถสร้างคุณค่าทางจิตใจเพื่อยึดเหนี่ยวให้ชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สนยังคงไว้ซึ่งพิธีกรรมประเพณีอันดีงาม

6. อภิปรายผลการวิจัย

อัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาของชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยในหมู่บ้านไม้สน พบว่า ชาวมลายูเชื้อสายไทยในบ้านไม้สนมีความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนาอย่างแรงกล้าจึงมีวัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์รวมจิตใจของสมาชิกในชุมชน ซึ่งนอกเหนือจากวัดจะเป็นสถานที่ในการประกอบศาสนพิธีและงานประเพณีแล้ว วัดยังเป็นศูนย์กลางในการประกอบกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเวทีในการจัดประชุมเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือระดมความคิดเห็น เป็นพื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนภาษาไทยรวมถึงเป็นพื้นที่ในการพบปะพูดคุยของชาวมลายูเชื้อสายไทยด้วยกันเอง ในขณะที่พระสงฆ์ทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนา และดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะที่เป็นบรรพชิตแล้ว พระสงฆ์ยังอยู่ในฐานะของครูผู้สอนและให้ความรู้ และยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของคนในชุมชน เนื่องจากในอดีตคนส่วนมากอ่านหนังสือไม่ออก ไม่มีโรงเรียนในชุมชน การคมนาคมก็ไม่สะดวกคนสมัยก่อนจึงอาศัยการศึกษาเล่าเรียนจากพระสงฆ์และอาศัยการฟังเทศน์เพื่อการเรียนรู้เป็นสำคัญ จึงทำให้บทบาทของพระสงฆ์ได้รับการยอมรับนับถือเป็นอย่างมากในฐานะของพุทธศาสนิกชน และวัดยังถือเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

ชาวมลายูเชื้อสายไทยบ้านไม้สนมีรากฐานมาจากพุทธศาสนาและความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ การนำเอาพระธรรมคำสอนในการกำหนดความคิด ความเชื่อ มาผสมผสานกับความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ จึงมีคุณค่าทางจิตใจและช่วยสร้างความดุลยภาพในความสัมพันธ์ระหว่างชาวมลายูเชื้อสายไทยที่มีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกัน เป็นเครื่องยึดโยงทางจิตวิญญาณของบ้านไม้สนให้สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล ทำให้เกิดความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อในเรื่องผี โชคลาง ชาติ

ทั้ง 4 ไม้มงคล เจ้าที่ เทพารักษ์ ทวดปู่โละ และเชื้อเรื่องของไสยศาสตร์ ครูหมอปิธิ หมอทำเสน่ห์ หมอยา และหมอปลงศพ ที่ทำหน้าที่คอยกำกับควบคุมพฤติกรรมของชุมชน และเป็นการปลูกฝังและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมประเพณีของชาวบ้านไม้สนในการปรับเปลี่ยนแปลงของสังคมให้แก่คนรุ่นหลัง อย่างผสมผสานกลมกลืนมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Suthep Soonthornpasuch (2005) ซึ่งเห็นว่า อัตลักษณ์ของสังคมไม่ใช่ผลรวมของอัตลักษณ์ของปัจเจก ทั้งนี้เพราะทุกๆ สังคมล้วนมีคุณภาพใหม่ในตัวเอง การที่จะเชื่อมโยงปัจเจกเข้ากับอัตลักษณ์ร่วมของสังคม จึงต้องอาศัยพลังของพิธีกรรม ซึ่งปัจเจกต้องร่วมกันสร้างและผลิตซ้ำ พิธีกรรมจึงเป็นเสมือนภาษาสัญลักษณ์ที่สื่อผ่านการปลูกเร้าอารมณ์ร่วมในบรรยากาศอันศักดิ์สิทธิ์ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nibondh Tipsrinimit (2007) ซึ่งเห็นว่าการปรับเปลี่ยนหรือการสูญสลายของตัวตนทางวัฒนธรรมของคนไทยในรัฐตอนเหนือของมาเลเซียขึ้นอยู่กับ 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลาของคนไทยเหล่านี้เคยอยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรสยาม ปัจจัยภายในขององค์กรหรือของชุมชนเอง ได้แก่ ระบบสังคม ระบบเศรษฐกิจ หรือระบบวัฒนธรรมและปัจจัยจากภายนอกที่เกี่ยวกับความเชื่อ และพิธีกรรม ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื้อในเรื่องผี โชคลาง ครูหมอปิธิ เชื้อในเรื่องของธาตุทั้ง 4 ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ และเรื่องของไสยศาสตร์ เป็นการผลิตเพื่อการเลี้ยงชีพ มีอาชีพหลักในการทำนา ทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพาราและการปลูกผักขาย

จะเห็นได้ว่าทั้ง Suthep Soonthornpasuch and Nibondh Tipsrinimit ต่างก็มองเห็นเหมือนกันว่าอัตลักษณ์ของบ้านไม้สนไม่ใช่ผลรวมของอัตลักษณ์ของคนใดคนหนึ่งแต่เป็นส่วนรวมของชุมชนที่มีระบบสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเชื่อ พิธีกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผี โชคลาง ครูหมอปิธิเชื้อในเรื่องของธาตุทั้ง 4 และเรื่องของไสยศาสตร์ รวมทั้งมีการผลิตเพื่อการเลี้ยงชีพ เช่น การทำนา ทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพารา และการปลูกผักขาย

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้ความสนใจหาแนวทางในการสนับสนุน เรื่องการเรียนการสอนภาษาและธรรมศึกษาแก่คณะสงฆ์ในประเทมาเลเซียอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ภารกิจการงานที่โดยตรงและโดยอ้อม เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ฯลฯ เพื่อร่วมมือกันจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพระสงฆ์ในสังคมไทยไปพร้อมกัน
3. พระสงฆ์ในสังคมไทยควรแสวงจุดร่วมและ สงวนจุดต่างในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ได้ เพราะมีองค์กรบริหารสูงสุดคือมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบไปด้วยบุคลากรทางศาสนาสองส่วนใหญ่ๆ คือพระสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย และพระสงฆ์ฝ่าย ธรรมยุติกนิกาย เพราะทั้งสองฝ่ายเป็นพระสงฆ์ใน

พระพุทธศาสนาเถรวาทเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรศึกษาชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่ในรัฐเคดาห์แล้วเปรียบเทียบ อัตลักษณ์ พุทธศาสนาของแต่ละชุมชนว่าแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรมีโครงการฝึกอบรมนักเผยแผ่ให้มีคุณสมบัติและอุดมการณ์อย่างแท้จริง โดยมีระยะเวลาที่เหมาะสมโดยเพื่อให้พระสงฆ์ในสังคมไทย ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเชี่ยวชาญจริงๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวโน้มการดำรงอยู่หรือการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทยในชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย ภายใต้อิทธิพลอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. ควรศึกษาการสร้างปรีดีบุคคลให้เป็นปฏิบัติบุคคลให้เป็นศาสนทายาทบุคคล และจากศาสนทายาทบุคคลให้เป็นนักเผยแผ่

References

- Busararat, P. and Damraung, A. (2014). Social processes for maintaining and Inherit the Thai identity of Thai people living in the northern state of the country Malaysia. *Walailak Abode of Culture Journal*. Volume 14, No. 1 (October 2013 - March 2014), 27-38.
- Kaeosanit, T. (2016). Siamese diaspora in Malaysia and communicating identity : Literature review. *Journal of Communication and Innovation NIDA*. Volume 3, No. 1 (January-June 2016), 127-162.
- Soonthornpasuch, S. (2005). *Anthropology and history : Including the essay on the application of concepts And anthropological theories in the study of historical data*. Bangkok : Muang Boran, 443.
- Thandee, D. (2004). *Korean society and culture : Korean politics*. Bangkok : Ramkhamhaeng University Press.
- Tipsrinimit, N. (2007). *Cultural identity of Thai people in the northern state of the country Malaysia*. Doctor of Philosophy Program in Thai Studies Mahasarakham University.
- Thep Bundit Temple. (2006). *Information and collection of temples in Malaysia*. Samutprakan : Publishing of Suetawan Co., Ltd.
- Winichakul, T. (1994). *Siam Mapped: a history of geo-body of a nation*. Chiang Mai : Silkworm Books.